

# GERAARDSBERGSE KUNSTSCHILDERS UIT DE 19de EEUW

\*\*\*\*

## DOMIEN VAN DEN BOSSCHE 1808 - 1860

### GOED PORTRETSCHILDER VAARDIG COPIIST VOLOP ROMANTISCH HISTORIESCHILDER

\*\*\*\*

door Gaston IMBO

Domien Jan Van den Bossche werd te Geraardsbergen geboren op 29 maart 1808. Zijn vader was Jozef Van den Bossche, verver; zijn moeder Sofie Van den Abeele, kantwerkster. Domien was een der eerste leerlingen van de pas opgerichte school voor Reken- en Bouwkunde van zijn geboortestad (geopend in februari 1821).

In 1824 ging hij de lessen volgen aan de "Koninklijke Akademie voor Teekenkunst" te Gent, waar hij leerling was van zijn veertig jaar oudere stadsgenoot neo-classicus **Petrus Van Huffel** (1769-1844), voorzitter van de "Société Royale des Beaux-Arts et de Littérature" en van **Jozef Paelinck** (1).

Van den Bossche haalde zijn getuigschrift van **schilder-dekorateur** op het einde van het schooljaar 1828-1829. Belgische omwenteling en onafhankelijkheid waren voor het jaar nadien.

"Een **mecenas van Geraardsbergen** moedigde zijn studies aan toen hij zag met welk gemak Van den Bossche een schilderij van Van Thulden (2) kopieerde. Uit herkenbaarheid schilderde hij later voor zijn kunstbeschermer het doek "**Terugkeer van Idomeneus op Kreta**" (Biographie Nationale, tome XXVI, kolommen 274-276, artikel van O. Roelandts). Die Geraardsbergse mecenas was **kanunnik Constant G. Van Crombrughe** (1789-1865), stichter van de Jozefieten in 1817 en eminent lid van het Nationaal Congres (1830-1831), die hem verschillende opdrachten toevertrouwde.

Idomeneus was de koning van Kreta en kleinzoon van de legendarische koning Minos. Als aanvoerder der Kretenzers vocht hij mee met de Grieken bij de verovering van Troje. Het schilderij dat zijn terugkeer uitbeeldt is spoorloos.

---

(1) **Jozef Paelinck** (20.03.1781 - 19.06.1839). Leerling van J.L.David, de grote neo-classicus te Parijs. Verbleef ook 2 jaar in Rome, werd in 1820 hofschilder van koning Willem I. Schilderde portretten en vooral historische en mytologische onderwerpen.

(2) **Van Thulden Theodoor**: 09.08.1606 - +12.07.1669 te Den Bosch. Leerling en medewerker van P.P.Rubens. Hij schilderde vooral historische en godsdienstige onderwerpen.

Op de jaarlijkse tentoonstelling van het "**Salon de Gand**" in 1832 exposeerde beginningeling Van den Bossche **twee portretten**.

Eén van die portretten was misschien dit van familielid (?) **Guillaume Van den Bossche** (1784-1851), gekend als broeder Ignatius, die in 1830 eerste algemeen overste der Jozefieten werd. (Schilderij betaald door de kanunnik).

In **1883** trok Domien Van den Bossche naar **Parijs** en ging er verder studeren aan de befaamde "**Ecole Royale de dessin et des beaux-arts**". Voor de tentoonstelling door het "Salon de Gand" op 15.10.1833 geopend zond hij een groot historisch werk in, olieverf op doek, 1,90 m X 2,60 m: "**Het bloedbad der Mamelukken te Kaïro**" naar **Horace Vernet** (3), een Frans kunstschilder van tweede rang.

De **Mamelukken** vormden een militaire kaste van speciaal gedrilde slaven uit Turkestan, die in 1260 de macht grepen in Egypte. In 1517 werden ze aan de dijk gezet door de Turkse invasie onder Soliman II. Toch bleef de kaste der Mamelukken lokale machthebbers leveren die ook wel nationale bedoelingen hadden. Maar na het gedwongen vertrek van Napoleon uit Egypte (na Aboekir 1798), maken ulema's (muzelmaanse rechtsgeleerden) en notabelen zich meester van het bewind. Na enkele jaren anarchie komt **Mohamed Ali**, een Turk uit Albanië, aan de macht in 1805. Voor zijn regime vormen de opdringerige Mamelukken een bestendig gevaar. Op een dag in 1811 lokt hij 470 Mamelukken-leiders in zijn citadel nabij Kaïro en laat ze door zijn soldaten koelbloedig afslachten.

Het schilderij toont de rijkelijk uitgedoste Mohamed Ali en zijn gevolg, nogal stompzinnig toekijkend naar het verder verloop van de slachting.

Wat het coloriet betreft: een prachtschilderij. Maar de compositie is glad verkeerd: Ali en zijn staf kijken gewoon van het gebeuren weg, het gaat hem niet aan wat daar op de achtergrond gebeurt. De kalme gelatenheid op hun uitdrukingsloze gezichten is niet in overeenstemming te brengen met het feit dat Ali's troon en misschien ook zijn leven op het spel staan. Van de slachting zelf, het hoofdgebeuren, is niet veel te zien en daarenboven zijn de vechtende personages veel te klein afgebeeld vergeleken met de muren en de torens van de citadel op de achtergrond.

De centrale figuur is niet Mohamed Ali, zoals men logischerwijze zou verwachten, maar de zwarte slaaf in blauwe broek en fijn geborduurd wit hemd, die de nargileh-pijp klaar maakt voor Ali.

Het doek heeft niets van romantische heftigheid en ontstuimig geweld zoals bij een massale mensenslachting zou passen, alles is veel te statisch, te koud. Onderwerp en uitbeelding passen niet bij elkaar, er is geen eenheid van inhoud en vorm.

De in neo-classicistische geest opgeleide Van den Bossche, worstelt zichtbaar, in dit jeugdwerk, met de **romantische vormgeving**. Vernet was hem hier een slecht voorbeeld. Trouwens, ook later, in volle Belgische romantiek, zal hij zich nooit 100 % romantieker voelen, wat in zijn portretten toch niet erg opvalt.

Van den Bossche verbleef een eerste maal drie jaar in Parijs: 1833-1835. In 1835, op het eindexamen van de "école de dessin" is hij eervol veertiende op zeshonderd leerlingen.

Hij schonk het doek in 1833 aan zijn geboortestad. Het hangt nu in de schepenzaal van het stadhuis.

Na een kort verblijf te Gent in 1836, vertrekt Van den Bossche opnieuw naar **Parijs** voor een **tweede driejaarlijks verblijf 1837-1839**.

Hij is een habitué van het **Louvre** waar hij **vele kopieën** schildert.

---

(3) **Horace Vernet** (1789-1863) geboren te Parijs, zoon van Carlo en kleinzoon van Joseph, ook twee kunstschilders. Schilder van veldslagen en gevechten, spijs duidelijke invloed van de grootmeesters der romantiek, Géricault en Delacroix, blijven Vernet's composities statisch en levenloos, ondanks een goed gekozen coloriet.

Ook schildert hij **originele portretten en altaarstukken**, o.a. een "**Saint Etienne**" voor de kerk van **het college van Montdidier** (départ. Somme). (contact met geestelijken van Montdidier waarschijnlijk langs mecenas Van Crombrugge).

In 1837, 1838 en 1839 ontvangt hij van de stad Geraardsbergen (katholieke meerderheid: burgemeester Joseph Druwé, schepenen De Ruyter B; en Bogaert A.) driemaal tereke een bijdrage of premie van telkens 600 F om zijn studies te kunnen voortzetten. (R.A.R., M.G.A. Geraardsbergen, 81, register der verslagen van de zittingen van de gemeenteraad dd. 04.11.1837, 28.09.1838, 10.12.1839). Als motivatie werd telkens gezegd: de schilder heeft talent, werkt hard en zal het ver brengen, hij kan echter niet zelf in zijn levensonderhoud voorzien; hij heeft ons daarenboven reeds een mooi schilderij geschonken...

Vanuit Parijs had hij, in augustus 1838, zijn schilderij "**De vlucht van Kaïn**", na de moord op Abel, naar de jaarlijkse tentoonstelling te Gent gestuurd. Het doek werd aldaar bekroond met de prijs van het **beste historisch werk**.

Dit grote doek, 2,70m X 2,10m, schonk hij eind 1838 aan zijn vrijgevege geboortestad als dank voor de ontvangen financiële steun. Het hangt nu in de hall van het stadhuis.

Hier hebben we voluit de **romantiek Van den Bossche**: dramatisch onderwerp, theatrale beweging, onheilspellende atmosfeer. Spijts al zijn zwier (opgeheven armen, springende benen, afgewend hoofd) blijft Kaïn een houderige figuur; de verschrikking valt nog best af te lezen op Kaïns naar rechts afgewende gelaat waarin de ogen schichtig naar achter blikken. Ook de overwegend donkere tinten voorspellen weinig goeds voor de broedermoordenaar. De zwarte lucht doorklieft van een bliksemschicht, de helle plek, de opstekende stormwind, de rotsachtige bodem zijn romantische atmosfeer- en milieu-attributen.

Gevoel, verbeelding, zwier nemen de plaats in van neo-classicistische lijn, statie en perfectie.

In 1844 schilderde hij het portret van de Franse koning **Louis-Philippe(4)**, bestemd voor het koninklijk hof te Caen. Dit portret was een bewijs voor zijn waardering van zijn werk in Frankrijk.

Op het **Gentse salon van 1844** hingen zes portretten geschilderd door Van den Bossche; op het **salon van 1847** nog eens vijf portretten van zijn hand o.a. dit van de burgemeester van de gemeente Heusden: **Robert Emm. Adrien Helius d'Huddeghem** (vriend van kanunnik C.G. Van Crombrugge).

In 1840 schilderde hij een levensgroot **portret van Napoleon**, een kopie van het doek dat zich te Parijs in de "Dôme des invalides" bezindt. Dit gebeurde in opdracht van de "société des frères d'armes de l'Empire" uit Gent. Ter gelegenheid van het overhandigen van het schilderij werd D. Van den Bossche, door de hogervermelde vereniging, een feest met banket aangeboden, op 29 maart 1846.

De schilder ontving tevens een **gouden herinneringsmedaille** gegraveerd door Charles Onghena (Gent 1806-1886). Op de voorzijde van deze medaille las men als volgt: "A. D.J. Vanden Bossche de Grammont, peintre". In de rand: "Gand, XV décembre MDCCCXLV".

Op de keerzijde zag men: een keizerlijke arend die de vleugels ontplooit en in zijn snavel een perkament houdt, waarop de tekst: "En reconnaissance de l'hommage qu'il a fait à la Société des frères d'armes, établie à Gand, du portrait en pied de l'empereur Napoleon".

---

(4) **Louis Philippe** 1773-1850, koning van 1830 tot 1848. Gehuwd met Marie-Amélie van Bourbon.

Eerst liberaal-democraat werd hij steeds meer conservatief. Ontsnapte aan vele aanslagen. Hij dwong zijn zoon de Belgische kroon te weigeren.

Alliantie met Engeland 1841 tot 1846. De revolutie van 1848 verplichtte hem tot abdicatie en vlucht naar Engeland. De "burger-koning" had 10 kinderen.

Uit deze tekst kan men opmaken dat Van den Bossche, die in 1845 nog te Geraardsbergen woonde, het schilderij gratis wegschonk.

Bij de ontbinding van de vereniging dezer Napoleon-wapenbroeders in 1870, werd het schilderij publiek verkocht. Niemand weet waar het zich nu bevindt, als het nog zou bestaan.

Domien Van den Bossche huwde met een Gentse dame en ging zich in 1847 definitief te Gent vestigen: "Dom. Van den Bossche - Geschiedenis en portretten - Nieuwe Theresianenstraat 28 ( Uit "Wegwijzer der stad Gent 1853", pag. 369).

In 1848 schilderde hij een levensgroot **portret van Leopold I**, een kopie van het befaamd schilderij van **Winterhalter** (5) dat zich in het parlamentsgebouw, Wetstraat te Brussel bevindt. De regering kocht het portret voor 1.500 fr. Het werd opgehangen in het nieuw justitiepaleis te Gent ("De Eendragt", 2de jg. 1847-1848, nr. van 02.01.1848).

Het veertiendaags blad "De Eendragt" van Gent (redactie de Geraardsbergenaar Frans Rens) meldt in zijn nummer IV van de derde jaargang 1848-1849, op pag. 15, de verkoop van een schilderij van Van den Bossche getiteld "Maria's Hemelvaart" groot formaat 12 voet op 8 (ongeveer 3,6m op 2,4m) voor de St Stefanuskerk van Montpellier (Hérault) voor wie hij tien jaar geleden een "St. Stefanus" schilderde, en commentarieert: "schone samenstelling...nauwkeurige tekening, schitterend coloriet " en constateert verder: " de H. Maagd met nadrukkelijke schoonheid des geloofs... de draperieën zwierig en wel ontwikkeld".

Hetzelfde jaar 1848 schilderde Van den Bossche een **votiefschilderij van Robert Helias d'Huddeghem**, het enige zoontje, nu één jaar oud van jonkheer **Robert Emmanuel Adrien Helias d'Huddeghem** (oGent 1791-1851) (6), voorzitter van het Hof van Beroep te Gent, en van Angelique Hyacinthe Van der Bruggen. Het schilderijtje (85 X 62 cm.) werd aan Onze Lieve Vrouw geofferd, in het kapelletje Schreiboorn in de Kortrijkse Poortstraat, 138, te Gent, als dank voor een miraculeuze genezing en als toewijding van de geportretteerde aan Onze Lieve Vrouw.

Naar een tekening van Van den Bossche werd later een **kopergravure van Robert Helias d'Huddeghem** (+01.04.1876) gemaakt. In hetzelfde kapelletje bevindt zich nog een tweede votiefschilderijtje (100 cm. X 80 cm.) van Van den Bossche, daterend van 1847: "Meisje in wit jurkje". Een ong. 2-jarig meisje zit op een kussen en heeft in de linkerhand een tuiltje witte rozen en viooltjes, gesigneerd en gedateerd: D.J.Van den Bossche 1847. Het meisje is niet te identificeren. (Marcel Daem: "Votiefschilderijen..." Gent,1975). Het kapelletje Schreiboorn telt zo'n 70 votiefschilderijtjes, waarvan 40 uit de periode 1830-1860 toen enkele cholera- en tyfusepidemieën vele mensen, vooral kinderen, wegmaiden. De votiefschilderijtjes hebben veel meer een volkskundige dan een kunsthistorische waarde.

Van den Bossche was vriend aan huis bij de invloedrijke conservatief-katholieke familie Helias d'Huddeghem (sinds 1817 goede bekenden van Kanunnik C. Van Crombrughe, toen hij onderpastoor van Heusden was).

---

(5) **F.X.Winterhalter 1805-1873**, Duits kunstschilder, ging in 1835 naar Parijs wonen en werken. Hofschilder van Louis-Philippe (schoonvader van Leopold I); later van keizerin Eugénie (gehuwd met Napoleon III).

Vooraf bekend om zijn prachtige portretten van koningen en staatsmannen, en om de scènes aan het hof.

(6) **Robert Emmanuel Adrien Helias d'Huddeghem** (oGent 02.05.1791 - + Gent 31.01.1851) advocaat, grootgrondbezitter.

Voorzitter van het Hof van beroep te Gent van 1830 tot 1851, lid van het Nationaal Congres 1830-1831.

Ultramontaan, conservatief. Persoonlijke vriend van kanunnik C. Van Crombrughe. Burgemeester van de gemeente Heusden (Gent).

In opdracht van Robert Emmanuel Adrien Helias d'Huddeghem, burgemeester van Heusden, schilderde Van den Bossche in 1849-1850 een groot altaarstuk "**Stervende Christus**" voor de nieuwe kerk van Heusden. "De Eendragt" (4de jaargang 1849-1850, XVI, 14) pakte nog eens uit met lovend commentaar: "...nauwkeurige tekening, stoute en krachtige toets...Van den Bossche heeft de twee klippen: overdrijving en gemeenheid, weten te omzeilen. Het jaar daarop, 1850, schilderde hij een **groot portret** van zijn beschermer en opdrachtgever **Robert Emm. Helias d'Huddeghem**. "...Treffende gelijkenis...breed geschilderd, met effect getoest...". ("De Eendragt", 5de jaargang, 1850-1851, XXIV, 96). In 1851 borstelde hij opnieuw een **altaarstuk**, nu voor de kapel der Penitenten te Gent: "**Sint Vincentius a Paulo in de hemel door zijn beschermelingen ontvangen**" (De Eendragt", 6de jg. 1851-1852, XXIII, 92).

In 1853 schilderde hij een mooie kruisweg van 14 staties op paneel voor de St. Usmaruskerk van Zegelsem. Voor de hoofdkerk St. Bartholomeus te Geraardsbergen, schilderde hij **de veertien staties van de kruisweg**, in 1858, ingehuldigd het jaar daaropvolgend ( "De Eendragt" 13de jg. 1858-1859).

Op 16 december 1858 kreeg hij van de stad Gent de (laattijdige) opdracht voor de realisatie van **decoratieve elementen en geschilderde panelen** die de herdenking van de 25ste verjaardag van de **inhuldiging van Leopold I** moesten opluisteren.

Naast het vele werk van hem dat in **privé-bezit** is (zoals een kopie van het zelfportret van Rembrandt uit het Louvre, verschillende andere kopieën van meesterwerken uit het Louvre en uit de musea van Schone Kunsten te Brussel, Gent en Antwerpen, tientallen familieportretten) zijn er nog twee werken van hem te Geraardsbergen, in openbaar bezit: het zijn twee jeugdwerken, twee portretten namelijk die het bewijs leveren dat de veel-schilder **Van den Bossche veruit op zijn best is als portrettist**.

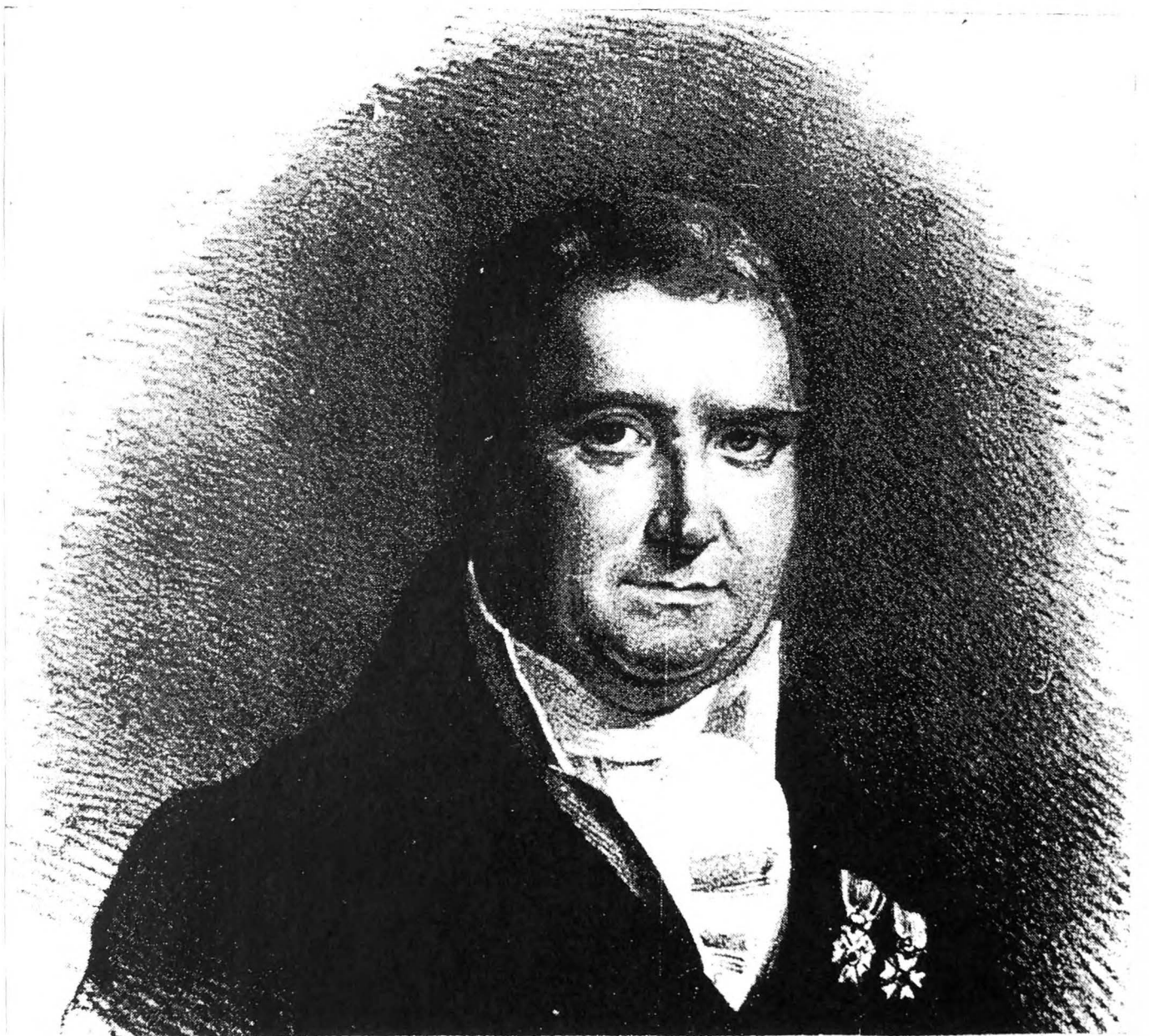
Het eerste portret is "**Man met strohoed**" (soms ook betiteld als "Herderskop" of "Pelgrim") in de kapittelzaal van de St. Adriaans-abdij. Geschilderd met olieverf op lijnwaad, 0,35m X 0,75m, gesigneerd D.J. Van den Bossche en gedateerd 1831. Het stelt een oudere, stevig gebouwde man voor met grote strohoed, in wit hemd en een doek gedrapeerd over zijn linker schouder. Glad aangezicht, grote rechte neus mysterieuze ogen, snor en mooie blonde baard. Hij drukt de tot vuist samengebalde rechterhand tegen de borst. De identiteit van die man is niet gekend. Allerlei gissingen brengen ons geen stap verder; een familielid, een bijbels figuur...? Het kan evengoed een kopie zijn, uitvergroot, van een personage op een bijbels of historisch tafereel. Het is niet geweten hoe dit schilderij in bezit van de stad kwam. Het is misschien, de op zoek geraakte "Terugkeer van Idomeneus", Van den Bossche's oudst bekende werk en zeker het oudst bekende portret. De prachtige tekening en het mooie coloriet maken er een prima portret van.

Het tweede portret is dat van "**Sanderus**", olie op doek, 0,95m X 0,70 m, gesigneerd en gedateerd Do. Van den Bossche, 1831, met een opschrift rechtsboven: "Antonius Sanderus Gandavinsis, Aetatis 59 An". Het doek bevindt zich in de schepenzaal van het stadhuis. Tegen een lichtbeige achtergrond is een halflijvige Sanderus geschilderd. Hij kijkt lichtjes naar links en zijn linkerhand rust op een lijvig boek "Flandria Illustrata". (7)

---

(7)**Sanderus of Anton Sanders**: o te Antwerpen 15.09.1586, + te Affligem 16.02.1664. Victor Fris schreef over hem een lijvige biografie (zie Biographie Nationale, deel XXI, Brussel 1923, kolommen 317-367). Sanderus kwam uit een Gentse familie die afkomstig was uit Aalst. Deed humaniora te Oudenaarde en bij de Jezuiten te Gent. Werd "Maitre es arts" in Douai in 1608; studeerde theologie in Leuven. Priester gewijd in 1611. Van 1615 tot 1618 pastoor in Sleidinge. In 1619 licentiaat in de theologie in Douai. Werd kanunnik van de kathedraal in Ieper. Bij de dood van Puteamus mocht hij hem opvolgen als **historiograaf** des Konings. Ondertekende in 1634 een contract met de Amsterdamse Hondius voor een levering van een geïllustreerde algemene beschrijving van de Nederlanden: dit zou de "Flandria Illustrata" worden. Krijgt prebenden van Veurne en van Terwaan. Leeft in Brussel en schrijft. Trok zich terug in de abdij van Affligem in 1661 en overleed er in 1664. Schreef meer dan 40 boeken.

**Aan dit doek is een hele historie verbonden.** In het kort: Sanderus' "Flandria Illustrata" was in twee delen verschenen: deel I begin 1641, deel II einde juni 1644. Hij wilde dan nog een derde deel ("Gallo Flandriae" of "Flandria Gallicana") en een vierde deel ("Paralipomena Flandriae") aan toevoegen. Het is er tijdens zijn leven niet van gekomen. Lange tijd dacht men dat het iconografisch materiaal, bestemd voor deze twee boeken, verloren was gegaan tijdens de brand die, in 1672, de drukkerij van Blaeu (opvolger van Hondius) te Amsterdam in de as legde. Maar de grote Gentse verzamelaar en bibliofiel, **Charles Van Hulthem** (1764-1832), kon, bij de openbare verkoop in Den Haag van de bibliotheek van Jan Meerman, de hand leggen op meer dan 80 tekeningen die bestemd waren voor Sanderus' derde deel genoemd: "Icones Flandriae villarum, castellorum et cocnobiorum Gallo Flandriae, quae tertia pars est Flandria Illustrata" (Prenten van steden en dorpen, kastelen en kloosters van Frans Vlaanderen, het derde deel van Flandria Illustrata). Hieronder bevond zich het portret van Sanderus in medaillon, tekening opgehaald in gouache, formaat van het blad 0,40 X 0,25 m, waarvan de tekenaar niet met zekerheid aan te wijzen is.



**CHARLES VAN HULTHEM**  
oGent 1764 - +Gent 1832

Van Hulthem bezorgde een bibliofiele uitgave van deze tekeningen op 24 juli 1824: "Bibliotheca Meermanniana".

Na van Hulthem's overlijden (1832) belandden de originele tekeningen in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel, gecatalogeerd als handschrift 16823.

In 1825 had Van Hulthem aan zijn vriend **Jozef Paelinck**, ridder, leraar aan de Koninklijke Academie te Gent, opdracht gegeven een portret in olieverf te schilderen van Sanderus naar de hogervermelde gouache-tekening. Het doek met als afmetingen 0,95m X 0,75m, werd door Van Hulthem aan het Museum van Schilderkunst van de stad Gent geschonken.

**Van den Bossche's "Portret van Sanderus" is een zeer getrouwe kopie van het door Paelinck geschilderde portret: zelfde inscriptie boven rechts ("Antonius Sanderus Gandavensis 59 An"), en linker hand rustend op boek met op rug "Flandria Illustrata".**

Deze twee bijzonderheden komen niet op de gouache voor, wel bij Paelinck. Daarenboven hebben de twee portretten identiek dezelfde afmetingen.

In april 1974 gaf de uitgeverij "Familia et Patria" te Handzame "het onuitgegeven handschrift 16823 van de Koninklijke Bibliotheek te Brussel" uit, dank zij "bijzondere tegemoetkoming van het bestuur ervan". Het is aan dit boek dat we de hier hoger aangehaalde feiten ontleend hebben (A1, 47,48). Het gouache-portret van Sanderus staat op pag. 4, plaat 2a, en ook nog eens tegenover de titelbladzijde van de opgenomen verhandeling van G. Caulet, adjunct-bibliothecaris der stad Kortrijk: "**De gegraveerde, onuitgegeven en verloren tekeningen van Sanderus' "Flandria Illustrata" "**". (Antwerpen, drukkerij J.E. Buschmann, 1908).

Tenslotte: in de **Sint-Martinuskerk van Onkerzele** hangt een altaarstuk voorstellend "**Onze Lieve Vrouw met het kind Jezus op de arm, een rozenkrans reikend aan de heilige Dominicus Guzman**".

Volgens F. De Potter en J. Broeckeaert is dit schilderij van Van den Bossche, van St. Martens-Lierde (geschiedenis der gemeenten...Onkerzele, p. 12). Deze kerk werd in 1845 gerestaureerd en het niet-gedateerde schilderij werd er na die datum, vermoedelijk circa 1850 geplaatst. Zou dat geen (haastig) werk zijn van Domien Van den Bossche ? In 1847 woonde hij nog in Geraardsbergen of... in Sint-Martens-Lierde !

In "Bouwen door de eeuwen heen" deel 5n1, arrondissement Aalst, "Onkerzele" blz. 394, durven de auteurs evenmin Domien Van den Bossche definitief als de schilder van dit (weinig artistiek) doek aanwijzen.

Op 17 april 1858 werd Domien Van den Bossche aangesteld tot **leraar** aan de Koninklijke Academie voor Tekenen en Bouwkunst te Gent. Dit ambt heeft hij amper twee jaar kunnen waarnemen: hij overleed plots te Gent op 29 juni 1860, aan een hartaderbreuk. Hij was lid van de Burgerwacht en drager van een "Koninklijk herinnerings-teken" ("De Eendragt" 15e jg. 1859-1860, XXVI).

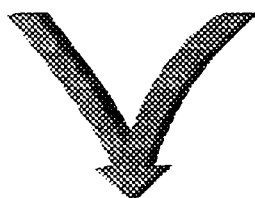
Domien Van den Bossche was een uitmuntend portretschilder en kopieerde minutieus en zeer goed historische en godsdienstige taferelen. Zijn coloriet is onberispelijk maar de compositie is soms zwak, onnatuurlijk en zonder diepte.

## DOCUMENTATIE

- RAR, MGA Geraardsbergen 3, nr.60, maart 1808.
- RAR, MGA Geraardsbergen, 1189, bevolkingsregister 1812.
- RAR, MGA Geraardsbergen 81, verslagen gemeenteraad dd. 04/11/1837, 28/09/1838, 10/12/1839.
- RAR, MGA Geraardsbergen 3154, subsidiëring van kunstschilders.
- Biographie Nationale, t.XXVI, col. 274-276, artikel van O. Roelandts.
- P. Marcel Van Kerckhoven, *Noemenswaardige mannen en vrouwen uit het rijke verleden van Geraardsbergen*, s;d., p.178.

- Wegwijzer der Stad Gent 1853, p.369.
- "De Eendragt", veertiendaagsch tijdschrift voor Letteren, Kunsten en Wetenschappen, F. Rens, Gent.
- Marcel Daem, *Votiefschilderijen en mirakelboek van het kapelletje Schreiboorn te Gent*, 1975, Koninklijke Bond der Oost-Vlaamse Volkskundigen.
- Sanderus, *Icones urbium villarum, castellorum et conoborium Gallo-Flandriae, Familia et patria*, Handzame, 1974.
- Bouwen door de eeuwen heen, dl. 5n, arrondissement Aalst, 1, p.394.
- F. De Potter en J. Broeckaert, *Geschiedenis der gemeenten van de provincie Oost-Vlaanderen. Arrondissement Aalst, Onkerzele*, p.12. (Gent, 1887)
- Ad. Piret, *Dictionnaire historique et raisonné des peintres*, 3me éd. T.II, p.127, Brussel, 1883.
- E. De Seyn, *Dictionnaire biographique des sciences, des lettres et des arts en Belgique*, t.2, p.1004 (6 regels), Brussel, 1935.
- C. Piron, *Levensbeschrijving van mannen en vrouwen van België*, I, p.406, Mechelen, 1860.
- G. Flamant, *Kunstschilders te Geraardsbergen in de 19<sup>de</sup> eeuw*, 1966, 2 pag.
- Biografisch woordenboek der Belgische kunstenaars van 1830 tot 1870, Arto, 1973, p.513.
- P. en V. Berko, *Dictionnaire des peintres Belges nés entre 1750 et 1875*, Laconti, Brussel, 1981.
- Flippo, *Lexicon of the Belgian Romantic Painters*, s.d., Antwerpen.
- E. Benezit, *Dictionnaire critique des peintres de tous les temps*, dl.2, p.189, Parijs, 1976.

G. IMBO



## KRING GERARDIMONTIUM

*Jaar na jaar  
 speuren,  
 zo past de puzzel in mekaar  
 kan men 't verleden  
 opnieuw kleuren.  
 Zich verdiepen  
 in oude lectuur,  
 achterhalen hoe mensen liepen  
 en sliepen  
 over dag en in het nachtelijke uur.  
 Graven in grond  
 en stoffige archieven.  
 Weten wat er vroeger plaats vond,  
 het waardevolle naar boven halen  
 een beetje zoals dieven.  
 Belangstelling wekken  
 bij deze die in 't heden leven.  
 Verleden moet men nog ontdekken  
 Toekomst niet teveel voorsprong geven.*

Maurice Geeroms